

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
3000 din, pol strani 1500 din, četrt
strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za
naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

Hudi boji za vzhodno Afriko

Položaj v Eritreji

Priprave za zavzetje Kerena

V najstarejši italijanski koloniji v vzhodni Afriki v Eritreji so osredotočeni vsi napadi angleških čet na zavzetje močne gorske trdnjave Keren, katero branijo Italijani hrabro, ča bi zavrli pohod Angležev proti prestolnemu eritrejskemu mestu Asmara, odkoder vodi moderna avtomobilska cesta v Addis Abebo.

V Eritreji so se pridružile angleški koloni, ki prodira s severa proti Kerenu, čete svobodnih Francozov.

Dne 23. februarja je bilo objavljeno, da so prispele v vzhodno Afriko francoske kolonialne čete s področja Čadskega jezera, ki so v zadnjih tednih dosegle zlasti uspehe v bor-

bah okrog zelenic (oaz) Kufre in Mursuka v južni Libiji. Čete so motorizirane in oborožene z možnarji, strojnimi in strelivom. Krenile so iz Fort L'Ami in prepotovale vso osrednjo Afriko in prispele pred dnevi v Sudan, kjer so jih oborožili še z angleškimi topovi. Dne 22. februarja so se ti oddelki vkrcali na ladje v bližini Port Sudana ter z njimi prodri po Rdečem morju do Mersa Teklaiax v Eritreji. V bližini te luke so se francoske čete izkrcale na italijanskih tleh, ne da bi naletele na kakršen koli odpor. Čete bodo sedaj sodelovale pri angleški ofenzivi v Eritreji. Njihova naloga je, da prodro od severovzhoda proti Kerenu in prispevajo k zavzetju te italijanske vojaško izredno važne trdnjave.

Vojna v Abesiniji

Italijanska obramba krog Addis Abebe

V Addis Abebi, ki je prestolno mesto Abesinije, prebiva italijanski vojvoda Aosta, ki ima naslov abesinskega podkralja in je najvišja osebnost od Italijanov zasedene Abesinije. V Addis Abebi ima tudi svoj sedež poveljnik italijanske vojske v Abesiniji. Ta je izjavil, da bo zbral svoje čete krog abesinskega glavnega mesta, kjer namerava pripraviti v Abesiniji prodirajočim abesinskim vstajem ter Angležem ofenzivno obrambo.

Iz treh kolonij na Addis Abebo osredotočen napad

Kakor smo že večkrat naglasili v našem listu, gre pri bojih v vzhodni Afriki za tri tamošnje italijanske kolonije: Eritrejo na severu, za Abesinijo v osredju in pa italijansko Somalijo na jugu ob Indijskem oceanu. Prodiranja angleških, abesinskih in južnoafriških čet v imenovanih treh kolonijah imajo končni cilj — zasedbo Addis Abebe.

Zasedba važnih postojank

Vdor Angležev in Abesincev pod vodstvom bivšega cesarja Hajle Selasija je usmerjen v kraje krog velikega Tana jezera, iz katerega priteka Modri Nil, ki namaka angleški Sudan. V goratih krajih krog tega jezera prebiva največ svojemu pregnanemu cesarju zvestih abesinskih plemen, iz katerih se rekrutira abesinska četaška vojska.

Angleži in Abesinci so zasedli doslej severno in južno od Tana jezera važne postojanke, iz katerih vodijo karavanske poti ter ceste proti Addis Abebi.

Med temi postojankami je južno od Tana jezera ležeče mesto Dangila, ki je središče abesinske pokrajine Godžam. Skozi Dangilo pelje starodavna karavanska pot iz sudanskega Galabata proti abesinski prestolnici. Italijani so mesto znatno povečali, popravili cesto in ga povzdignili v tržno središče Godžama.

Napad na Dangilo je vodil osebno bivši abesinski cesar, kateremu je dodeljen en angleški častnik. Iz Dangile se bližajo abesinski vstaši zelo važnemu italijanskemu oporišču Debra-Marcos, ki tvori vzhodna vrata v Addis Abebo s severa.

Z juga pa prodirajo abesinske čete vzhodno od Rudolfovega jezera in so zasedle mesto Mega, skozi katerega pelje pot v Addis Abebo.

Italijanska Somalija

V našem zadnjem vojnem poročilu iz vzhodne Afrike smo omenili vdor južnoafri-

Angleška ofenziva v italijanski Somaliji

- 1 (bela ploskev) = italijanska vzhodna Afrika.
- 2 (črna ploskev) = Kenija (angleška).
- 3 = Indski ocean.
- 4 = zelenice.
- 5 = črta, ki so jo Italijani imeli v Keniji zasedeno do konca januarja 1941.
- 6 = angleška fronta sredi februarja 1941.
- 7 = smer angleškega napada.

ških čet v italijansko Somalijo ob Indijskem oceanu, in sicer v pokrajino Prekžuba. Tam so zasedli južni Afrikanci pokrajinsko središče Afmadu in пристanišče Kismaju.

Prekžuba, italijansko Oltregiuba, je ime, ki se je rodilo, ko je odstopila Anglija leta 1925. prostovoljno del svoje kolonije Kenije do reke Žube Italiji. Italija je priključila ta del svoji koloniji Somaliji. Ker pa leži onkraj velike reke Žube, so ji dali Italijani ime Prekžuba. Ta dežela leži izključno v ravnini, katero namaka plovna reka Žuba in jo dela z vsakoletnimi poplavami na ozkem pasu rodovitno, dočim je drugod napol puščava s trnastim grmičjem ali ostro travo.

Poizkusi kultiviranja so pokazali, da bi se dala cela Prekžuba spremeniti v rodovitno deželo, ki bi dajala kavo, bombaž, sladkorni trs, riž, koruzo in banane.

Podnebje v Prekžubi je izredno vroče, zato spada pokrajina med najbolj vroče dele Afrike.

Južnoafriške čete, ki so zavzele pristanišče Kismaju, so na pohodu v pravo italijansko Somalijo, ki je podobna Prekžubi, a ni tako zapuščena ter zanemarjena.

Italijani so investirali v tej svoji koloniji velike vsote in dosegli zlasti zadnja leta znatne uspehe. Z osvojitvijo Abesinije kot naravnega zaledja, je italijanska Somalija le še pridobila na gospodarski, posebno še prometni vrednosti. To je tudi povzročilo, da se je pričelo veliko pristaniško mesto Makdišu, italijansko Mogadiscio, naglo razvijati in šteje sedaj že okoli 40.000 prebivalcev. Od tam vodita v notranjost tudi dve železniški progi, od katerih veže daljša Makdišu z Baidoo, od tam pa vodijo poti v Lug, Dolo in dalje v Addis Abebo. Vendar znaša dolžina obeh železnic komaj 113 km. — Vojna se tako razvija tu na ogromnih prostorih.

Prodiranje v italijansko Somalijo

Pri prodiranju preko reke Žube v italijansko Somalijo so zasedle južne afriške čete po zasedbi pristanišča Kismaju važni postojanki Margerito in Dželib ob Žubi. Južni Afrikanci so izvedli uspešen napad na italijanske utrdbe z boka, nakar so bili Italijani prisiljeni k umiku. Z zasedbo mest Margerita in Dželib so južne afriške čete že 50 km daleč od izliva reke Žube proti severu.

Pri kretanjih in napredovanju južnoafriške vojske preko reke Žube v italijanski Somaliji so bile zaplenjene znatne količine italijanskih topov in vojnega materiala. Ujet je bil ves brigadni štab, en polkovnik ter precej evropskih in kolonialnih italijanskih vojakov.

V boje ob reki Žubi uspešno posegata angleško in južnoafriško letalstvo, ki vršita tudi izvidniške polete nad celotno italijansko Somalijo.

Prosveta v Sloveniji

Šole in prosvetne organizacije so najvažnejša in najučinkovitejša vrelišča ljudske prosvete. O obeh se je vršila širna razprava na zasedanju banskega sveta v Ljubljani preteklo sredo. Uradno poročilo je podalo sliko o stanju šolstva v Sloveniji. Koncem 1. 1940 je bilo v naši banovini 958 ljudskih šol, otroških vrtcev in zavetišč s 4236 oddelki, učencev je bilo 183.182 (92.165 dečkov in 91.017 deklic), učiteljev pa 4384 (moških 1527, žensk 2857). Na šolah še vedno manjka okoli 250 učnih moči. Šolskih poslopij za ljudske šole je 875, ki imajo 2991 učilnic. Meščanskih šol v banovini je 51 s 313 oddelki, učiteljev je 539, učencev pa 10.817 (5056 učencev in 5761 učenek). Srednjih šol je 20 s 327 oddelki, 521 profesorji in 13.820 dijakov (8865 učencev in 4955 učenek). Državnih učiteljskih dvoje (v Ljubljani in Mariboru) s 370 učenci in 333 učenkami, zasebnih pa 3 z 207 učenkami.

Prav zanimivo sliko je podalo uradno poročilo o zasebnem prizadevanju za pospeševanje ljudske prosvete med našim narodom. Glavna sredstva so časniki in listi, knjižnice in društva. V banovini izhaja sedaj 231 listov, od tega 6 dnevnikov, 22 tednikov, 1 list izhaja dvakrat tedensko, 3 pa trikrat tedensko; mesečnikov imamo 123, 3 krat mesečno izhajata 2 lista, 2 krat mesečno 20, 10 krat letno 8, 8 krat letno 3, 6 krat letno 11, 4 krat letno 19, 3 krat letno 3, 1 krat letno 4 in po potrebi 6. Po vsebini imamo 30 političnih, 8 znanstvenih, 16 literarnokulturnih, 34 strokovnih, 38 stanovskih, 14 mladinskih, 39 nabožnih, 2 glasbena, 15 propagandnih in 25 raznih nepredeljenih listov. Število listov se je od lanskega leta zvišalo za 5. To so listi, ki izhajajo v Sloveniji, izven banovine in v tujini pa izhajajo še 21 listov (od teh večina v Ameriki).

Od 31. avgusta 1939 do 31. avgusta 1940 je število knjižnic v naši banovini naraslo za 10 na 2802, število knjig v knjižnicah za 155.326 na 2 milijona 227.384, število izposojenih knjig pa je padlo za 9650 na 1.516.461. V nobeni drugi banovini ni društveno delovanje tako živahno kot pri nas. Od 31. avgusta 1939 do 31. avgusta 1940 se je število društev povečalo za 301 na 6363, število odsekov pa za 76 na 2558. Raznih domov je 1356, gradijo jih pa še 45. Številke o ljudski prosveti pojejo našemu ljudstvu slavo ter ga dvigajo v prve vrste ne samo v Jugoslaviji in

na vsem južnovzhodnem delu Evrope, marveč tudi med velikimi kulturnimi narodi. Toda število izraža količino, ni pa hkrati izraz kakovosti. In prav za kakovost gre pri prosveti. Prava prosveta mora biti vzgojiteljska. Če ni vzgojiteljska v pravem pomenu besede, je boljše, da se poslužimo besede nesmrtnega slovenskega škofa Slomška, da je ni. To sodbo je veliki vzgojitelj slovenskega ljudstva prvenstveno izrekel o šoli. Velja pa v isti meri o vsaki izobraževalni ustanovi, vsakem izobraževalnem sredstvu in vsakem izobraževalnem prizadevanju, ki ima kot predmet samo glavo, ne pa tudi srca, ki hoče množiti znanje, ne pa v isti meri poštenje.

Nesreča Francije in njenega ljudstva je živ dokaz, kam vodi izobraževanje duha brez oplemenitenja srca. Francija je imela listov in časnikov v izobilju, šol na izbiro, mladinskih organizacij nad potrebo. Pravo bogastvo izobraževalnih sredstev, poleg tega pa največje siromaštvo duha. Kakšne duhovne vrednote more ustvarjati framasonstvo, marksistični socializem in komunizem? In ta rečna duhovna trojica je obvladovala vse duhovno in javno življenje Francije, je vsiljevala svojega siromašnega duha francoskemu tisku, francoski šoli in mladinski vzgoji. Ali se moremo čuditi, da je vzrasel v Franciji nevzgojen rod, mladina brez idealov, brez smisla za samozatajevanje, za žrtvovanje, pa z izrazitim smislom za uživanje in veseljačenje. Ta mladina, sama žrtev krive izobrazbe brez pravilne vzgoje, je pahnila svojo domovino v katastrofo.

Pri izobrazbi ne gre za število, za količino. Za kakovost gre, in to kakovost daje izobrazbi vzgoja po krščanskih načelih. Na zasedanju banskega sveta naše banovine je bila ta misel krepko poudarjena. Soglasno je bila izražena zahteva slovenskega ljudstva: krščanska vzgoja nad vse! In ker je krščanska vzgoja nemožna brez krščanskih vzgojiteljev, dobiva zahteva slovenskega ljudstva to le praktično obliko: V šole samo učitelje krščanskega mišljenja in krščanskega življenja! Tak učitelj bo ljudstvu blizu ne samo po telesu (in to je vsak, ki med njim biva), marveč kar je važnejše, tudi po duhu. Takšnega učitelja ali učiteljico ne bo ljudstvo čutilo kot tuj element, marveč kot svojega. Takšnemu bo z veseljem izročalo svoje otroke v šoli in doraščajočo mladino v krščanskih prosvetnih in mladinskih organizacijah.

Naši banški svetniki za naše potrebe

Na zasedanju banskega sveta dravske banovine, ki je trajalo od 17. do 22. februarja, so banški svetniki nastopali kot vestni tolmači potreb, želja in zahtev našega ljudstva. V razpravo o občnem in upravnem oddelku so posegli: Ivan Tovšak, dr. Ferdo Miler, Josip Kolman, Ivan Deželak, Ferdo Hartner, Ivan Šerbinek, Alojz Zorenč, Ludvik Kuder, Josip Klekl, ki so pokazali na žalostno finančno stanje naših občin, ki ne vedo od kod in s čim bi naj krile svoje potrebe in plačale svoje izdatke. Urediti to treba plače občinskih uslužbencev, organistom, ki so prav slabo plačani, bo treba zvišati dohodke. Župani imajo velike težave, kar se tiče podpor družinam k vojakom poklicanih. Bolje naj se tudi poskrbi za duhovnike v bolnišnicah. Občine pa naj tudi bolj kot doslej sodelujejo pri pobijanju alkoholizma.

Obširna je bila razprava o pospeševanju kmetijstva, katere so se udeležili: Alojz Štuhec, Martin Steblovnik (predsednik Kmetijske zbornice), Franc Prelog, Ignac Pevec, Alojz Zorenč, Kržišnik Ludvik, Kugovnik Jurij, Peter Zadravec, Ivan Deželak, dr. Josip Leskovar, Franc Slavič, Ludvik Kuder, Ivan Šerbinek, Josip Kolman, Peter Rozman, Ivan

Tovšak, Marko Novak. V svojih izvajanjih so poudarjali, da kmečko nadaljevalno šolstvo ne izpolnjuje svojih nalog, ker manjka primernega učiteljstva; sedanje učne moči, zlasti ženske, nimajo potrebnega stika z zemljo. Zvišanje poljedelske produkcije bo mogoče doseči le z umetnimi gnojili. Odpravi naj se trošarina na cement za gnojnične jame. Za zatiranje sadnih škodljivcev naj se za večje okoliše organizirajo letče skupine, ki bodo škropile. Cene modre galice so previsoke in skačejo, potrebno je, da se znižajo. Kmetijskemu podružništvu, osobito blagovnemu, naj se posveča večja skrb in podpora. Omogočijo se naj dolgoročni krediti. Kmečki referenti naj se zaposlijo ne toliko v pisarnah, marveč na terenu. Lov naj se smatra za luksus in šport. Kmečki poslji naj bi bili zavarovani. Pomagati bi bilo treba tudi viničarjem, ki naj bi dobili koruzo po polovični ceni. S krepkimi potezami so banški svetniki začrtali slab položaj vinogradnikov in zadnji čas zlasti tudi hmeljarjev, ki so računali, da bodo hmeljski pridelek prodali za okrog 150 milijonov din, pa so ga doslej prodali komaj za 25 do 27 milijonov din.

V razpravi o prosveti so govorili: Josip

Klekl, Zadravec, Tovšak, Rozman, Deželak, Novak, dr. Leskovar, Franc Račič, Prelog, Kržišnik, Zorenč, Šerbinek, Kugovnik, Hartner. Opozorili so na posledice napačnega šolanja, ki ne ume kmečkim otrokom vlti spoštovanja in veselja do kmečkega dela. Več podpore naj bi bilo v šoli deležno treznostno gibanje. Vsi govorniki so soglašali v nujni potrebi verske in narodne vzgoje. Njihova zahteva se je glasila, kakor izvajamo v prvem članku. »Dajte nam krščanskih učiteljev!« Razprava o tehničnem oddelku je dala priliko g. banškemu svetnikom: Prelogu, Tovšaku, Novaku, Deželaku, Zadravcu, Kudru, Lesarju, dr. Leskovarju, Zorenču, Šerbineku, Hartnerju, Šelihu, Jesihu, Kolmanu, Štuhecju, Slaviču, Stermeckemu, Kugovniku, da raztolmačijo želje in zahteve našega ljudstva, kar se tiče cest, mostov, regulacije rek in potokov, ureditve hudournikov, zgraditve vodovodov, elektrifikacije okrajev, ki so v tem oziru še zelo zanemarjeni, kakor so n. pr. Slovenske gorice, Šmarje pri Jelšah in obsovelska dolina.

Pri razpravi o socialni politiki in ljudskem zdravju so gospodje Rozman, Jesih, Tovšak, Prelog, Zadravec, Klekl, Deželak, Kugovnik, Šerbinek, Hartner naglasili tele zahteve: zanemarjenim otrokom naj se posveča več skrbi, kakor tudi vprašanju o starostnem zavarovanju; brezposelnim naj se onemogoči potepanje po deželi; družine s številnimi otroci naj dobijo podpore; vprašanju izseljenstva naj se naklanja večja pažnja, sezonsko izseljevanje naj se omeji; premalo imamo bolnišnic, sirotišnic, hiralnic in otroških zavetišč; obstoječe bolnišnice ne zadoščajo več svojim nalogam, ker nimajo dovolj gmotnih sredstev; delavstvu naj se priznajo plačani dopusti, kolektivne pogodbe naj bodo obvezne, brezpogojno naj se upošteva nedeljski nočitek; za viničarje naj se ustanovi sklad, iz katerega naj bi se zanje nakupovala zemlja; socialnega varstva naj bodo deležni tudi tisti sloji delavstva, ki so bili v tem oziru doslej zapostavljeni.

Vsaka panoga našega narodnega gospodarstva ima v življenju naroda svojo važnost. To velja zlasti tudi za obrt, trgovino in industrijo. Zato mora naša samouprava tem važnim gospodarskim panogam posvečati svojo pozornost in podporo. G. banški svetniki so pozdravili ustanovitev obrtne zbornice. Peter Zadravec je zahteval, naj obrtna banka zniža obrestno mero za kredite. V pogledu obrti, trgovine in industrije so izrazili bodisi stanovske potrebe bodisi ljudske zahteve g. banški svetniki: Marko Novak, Peter Rozman, Ivan Deželak, Ludvik Kuder, Alojz Zorenč, Rudolf Stermecki, Konrad Golgranc, Franc Račič, Martin Steblovnik.

Iz navedenega nastopa naših banških svetnikov v razpravi o proračunu naše banovine se vidi, da g. banški svetniki nimajo soodločujočega vpliva pri delu banovinske samouprave, da pa so vendar nastopali kot skrbniki in večji tolmači želja, zahtev in potreb našega ljudstva.

Književnost

Junaki naroda in domovine. Mohorjeva družba je izdala izpod peresa g. Marka Kranjca knjigo »Junaki naroda in domovine«, katero je dobili v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru za 28 din broširan komad.

Kmečka zveza je izdala v svoji knjižnici kot VI. zvezek brošuro »Pridelujmo več dobre zelenjadi« po priredbi strokovnjaka ing. Jegliča Cirila. Tovrstnega priročnika je manjkalo na našem trgu, posebna potreba pa se je občutila, ko je začela banska uprava propagirati vrtnarstvo kot najpotrebnejšo kmetijsko panogo za malega človeka. S to knjižico je Kmečka zveza izpolnila veliko vrzel in je prepričana, da bo z njo izdatno pripomogla do razvoja našega vrtnarstva. Knjižica stane 15 din izvod in se dobi v Tiskarni sv. Cirila Maribor, Ptuj, Trbovlje.

Strokovna tekmovanja Mladinske kmečke zveze

Prvi predpogoj za dvig kmetijstva je v tem, da so kmečki ljudje strokovno čim najbolj usposobljeni, navdahnjeni z ljubeznijo do svojega poklica in z željo po napredku.

Poleg kmetijskih šol in kmetijsko strokovnega časopisja se trudi za strokovno vzgojo kmečke mladine Mladinska kmečka zveza. Njeni odseki v posameznih župnijah imajo nalogo, da pripravljajo bodoče kmečke gospodarje in gospodinje za njihov poklic.

V to svrhu se uprizarjajo strokovna tekmovanja Mladinske kmečke zveze.

Učna snov, ki jo morajo vsako zimo vsi odseki Mladinske kmečke zveze obvezno predelati na svojih sestankih — »Kmečki večeri« nazvanih — vsebuje poleg vsega drugega tudi vsako leto temeljito razpravo o strokovno pravilnem gojenju enega izmed najvažnejših pridelkov našega kmetijstva, ki bo naslednje leto predmet tekmovanja.

Tako je bilo n. pr. v letu 1939. izvedeno tekmovanje v strokovno pravilnem gojenju krompirja, v letu 1940. v gojenju koruze.

Najvažnejši pogoji so v tem, da se tekmovalci zaveže, da bo na posebni poskusni parceli določene izmere sam oskrboval poskusno rastlino po navodilih tekmovalnega vodstva.

Vsi tekmovalci morajo voditi točne zapiske o času, kdaj so izvršili posamezna dela na poskusni parceli, ter sploh o vseh podrobnostih, tičočih se poizkusa.

Vsega skupaj more posamezni tekmovalci doseči pri tekmovanju največ 50 točk. Glede na težke tekmovalne pogoje pa je določeno, da je vsak tekmovalci, ki doseže vsaj 35 točk, uspešno izvedel tekmovanje in zaslužil nagrado.

Vsem, ki so dosegli 35 ali več točk, sodniška komisija dodeli nagrade v različni vrednosti, sorazmerno številu doseženih točk.

Za letošnje leto je pripravljeno tekmovanje v vzgoji oljnatih rastlin buč in sončnic, kar je glede na sedanje razmere zelo primereno. Obenem pa bodo dosežani tekmovalci nadaljevali preizkušnje tekmovalnih rastlin prejšnjih let.

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

©glas reg. pod B. br. 7257 od 22. marta 1940.

Po Jugoslaviji

Dr. Fran Kulovec med banskimi svetniki in na seji širšega mestnega vodstva ljubljanske JRZ. Zadnjo soboto je zaključil banski svet en teden trajajoče razprave glede banovinskega proračuna. Med člane banskega sveta je prišel predsednik JRZ g. dr. Fran Kulovec, ki je bil navdušeno pozdravljen in se je mudil dalje časa med banskimi svetniki v prijateljskem razgovoru. Isti večer je posetil g. predsednik sejo mestnega vodstva ljubljanske JRZ, na kateri je bil izvoljen z vzklikom za predsednika ljubljanske organizacije JRZ namesto umrlega dr. Antona Korošca.

Prazne nade. V naši javnosti se zadnji čas vrši razprava o vprašanju pomirjenja med strankami, ki ga je načel predsednik slovenske JRZ dr. Kulovec. Kako to vprašanje pojmuje naša stranka, je dr. Kulovec pojasnil v svojem govoru v Mariboru 15. februarja. S tem kajpada ni zadovoljna JNS, ki stoji na stališču, da bo v Sloveniji pravi mir med strankami še le takrat, ko bodo zastopniki JNS zopet sedeli na ministrskih stolcih v Beogradu. JNS bi bila delno pomirjena že tudi v primeru, da bi se za njo pripravljali ministrski stolci. To upanje pa je brezobzirno razdrlo glavno glasilo JRZ, beogradsko »Vre-

me«, v posebnem članku, v katerem ugotavlja, da o kakšni koncentraciji ni govora. Vprašanje o tem, ali bi naj vstopile v vlado narodnega sporazuma tudi takšne stranke, ki so s svojim delovanjem same sebe izključile od sodelovanja pri izvrševanju sporazuma, sploh ni bilo postavljeno. Saj pa tudi ni nobenega razloga za to. Sedaj sploh ni čas za takšna strankarska podvzvetja, ki naj bi posameznikom pomagala do oblasti in mest.

Vlada vodi v najtežjih gospodarskih in političnih razmerah z uspehom zunanjo in notranjo politiko naše države. Niti govora ne more biti o kakih strankarskih sporazumih glede razdelitve oblasti. Pač pa zahtevajo resni časi, v katerih živimo, mobilizacijo in koncentracijo vseh narodnih sil pri splošnem skupnem delu, da ohranimo mir in obvladamo vse gospodarske težkoče. Beogradski odgovor je jasen in v svoji določnosti hud poper za JNS.

Novice iz domačih krajev

Odlikovanje. Katehet p. Rupert Suhač v Mariboru je bil odlikovan z redom sv. Save. Naše čestitke!

Nesreča s cirkularko. Prste na levi roki je odrezala cirkularka 26 letnemu Alojzu Šuper iz Pesjega pri Velenju.

Obstreljen zaradi prenagljenja. V Žabeburgu pri Rogatcu so zasledovali orožniki tata. Sumili so, da skriva tat plen v hlevu posestnika Mohorka. V hlevu pa je spal po-

sestnikov 33 letni sin Anton Mohorko. Ko je stopil orožnik v hlev in je tam opazil Antona Mohorka, je bil prepričan, da ima pred seboj iskanega tatu. Pomeril je s puško ter zadel s kroglo Mohorka v ramo. Radi prenagljenja obstreljenega so oddali v celjsko bolnišnico.

Ukradeno kravo povozil vlak. V Rajhenburgu je ukradel neznanec v noči Kraveljnove kravo iz hleva. Domači so opazili tatvino šele zjutraj in ugotovili, da je bila odgnana v smeri proti Vidmu. Pri Švajgarjevem kamno-

Mokri čevlji. Kdor je moral obuti čevlje, ki so bili mokri, pa so se potem posušili, je na svojih nogah občutil, kako neprijetna je taka reč. Zato ne bo odveč, ako navedemo nekoliko navodil nekega izkušenega gospodarja. On pravi: Ko si mokre čevlje sezul, jih napolni takoj s suhim ovsem in jih položi na topel prostor. Ta sadež ima namreč lastnost, da vlago močno nase vleče, zato v kratkem času vlago iz usnja posrka. Pri tej proceduri se oves napne in zabrani, da se usnje ne skrči in ne razpoka. Oves ostane čez noč v obutvi. Drugo jutro pa se lahko izsuje v žaklički, ki se obesi za sušenje in za novo uporabo v belžino gorke pečl. Čim bolj se oves posuši, tem bolj bo učinek. Ako je posušena obutev postala

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

Medtem pa je tičal Judež v nekem samotnem seniku na Ojstriški planini. Ko ga je njegova teta sredi noči samega pustila, ni mogel obstati v postelji, taka vročina ga je kuhala. Ves čas se mu je zdelo, da je v bajti in po vsem grabnu zrak tako težek in gost, da ga bo zadušilo; rekel si je, gor v planini mu bo takoj bolje. Skočil je iz postelje, oblekel se je in napol v sanjah je hitel v hrib. Ker je ponoči sneg spet zamrznil, mu je šla pot kar naglo izpod nog. Res mu je gorski zrak dobro del. Više ko je prišel, laže mu je bilo. Ko je došel na planino, je v dolini zazvonilo jutrnico. Čez vrhove je potegnil oster, mrzel veter. Tedaj ga je spet obšla trudnost. S težavo si je odprl uto, kjer je bilo nekaj sena, in je zlezal v njo. Tu se je zaril v dišeče planinsko seno in se je kmalu zagrel; oči so se mu zaprle in zaspal je trdno in globoko.

Dva dni in dve noči je spal, ne da bi se bil ta čas le enkrat prebudil. Tretji dan se je pred jutrom prebudil, pa dolgo ni vedel, kaj se z njim godi in kje je. Vse okoli njega je bilo temno, hladen vetrič mu je pihal okoli sence, vonj sena ga je šegetal v nosu. Izkobacal se je iz sena, otipal je steno in skozi špranjo je zagledal neskončno belo ravnino, na kateri se je lesketalo tisoč in tisoč drobnih zvezdic. Kje za božjo voljo je neki bil? Premišljal

8 je in s trudom se je spomnil: imel je črne koze; v tetini bajti je ležal; potem je ponoči šel v planino — in potem ni vedel nič več.

Sveti Bog, ali je že na drugem svetu? Pa ne! Saj ta je senik — nekje so duri — poiskal jih je — zlezal ven in zazijal. Spoznal je Ojstrico. Ravno nad ojstriškim vrhom je čepel mesec; ni bil še o polnem, svetil pa je čudovito jasno. V njegovem mirnem siju so počivali hribovi, lesi in planine naokoli. Judež je zamaknjeno strmel v lepoto zimske mesečne noči.

Ali kaj je z njim? se je zdrznil. Ali nima več koz? Ne! Čuti se zdravega, močnega ko le kdaj.

Koliko časa neki je bil v tej uti? En dan in eno noč? Kar cel teden? Morda dva? Kdo ga je zdravil? Nihče drug ko sam Jezus Kristus.

Zazdelo se mu je, da je bil Jezus še pravkar pri njem, da je pravkar šele odšel in izginil za ojstriški vrhom. Navdala ga je taka pobožna ganjenost, da je sklenil roke:

»Jezus, ti si me ozdravil!«

Poln zdravja in življenja je bil, kar kipelo je v njeni zagnal se je po zasneženi planini dol in proti tetini bajti v Kot.

Ko je prišel do bajte, je zagledal za okencem luč. Je rulja je bila že pokonci in je opravljala jutro molite pred Marijino podobo. Močno je potrkal po oknu:

»Teta, odprite!«

lomu se je krava izrgala tatu in odbežljala po železniškem tiru proti Vidmu. Na tiru je kravo zalotil tovorni vlak in jo je tako razmesaril, da so našli posamezne kose mesa na Rožnem, 4 km oddaljeno od mesta nesreče.

Tisočak splaval po Savi. V Brežicah je iztrgal veter živinskemu mešetarju tisočak iz rok in ga je zanesel v Savo, ki ga je odnesla bogznaj kam.

Padel v potok in utonil. Rudarski otroci iz Zagorja ob Savi so se igrali ob potoku Medija poleg rudniške opekarne v Toplicah. Naenkrat so opazili v vodi neznanega utopljenca, v katerem so prepoznali orožniki hlapca Antona Murka, rojenega v Cerkljah ob Krki. Zaposlen je bil na Lokah in je prejel 400 din plače, nakar je popival tri dni. Pri njem so še našli 58 din ter delavsko knjižico. Murko je padel po nesreči v vinjenosti v potok in utonil.

Protituberkulozna liga. V Soboti imamo tako ligo, ki ima rentgen aparat, s katerim pregledujejo jetične ali tiste, ki se bojijo te bolezni in bi se radi prepričali, da so zdravi. Preje je stal pregled 20 din, kar je še naše ljudstvo lahko zmoglo, sedaj pa računajo 50 din, kar je na vsak način preveč. Namen lige je vendar, da ljudem pomaga. Za 50 din nas pregleda na rentgenu vsak zdravnik in to specialisti za notranje bolezni. Če liga ne more ceneje izvršiti pregleda, pa naj da kak fond banovina ali naše občine. Če hočemo zatreti jetiko pri nas, moramo delati drugače, vsaj za siromake bi moral biti pregled cenejši, če že ne zastoj.

Novaren cestni ovinek bodo odstranili. Od Sv. Križa pri Rog. Slatini poročajo: Komisija, zastopana od občine, sreza, banovine in direkcije državnih železnic, je dne 13. t. m. odredila, da se na banovinski cesti ovinek pri Sv. Križu (»na Takalcah«), ki vodi preko železniškega križišča, odstrani. Ta ovinek je sedaj nepregleden na železniško križišče. Prišlo je na tem mestu že večkrat do železniške nesreče, ki je zahtevala že človeške žrtve. Tako je med drugim prišlo do nesreče dne 6. julija 1936, ko sta trčila skupaj avto in vlak. Avto je bil popolnoma zdrobljen, dva vozeča se potnika na avtu sta bila pri priči mrtva, tretji pa je pozneje umrl v celjski bolnišnici. Nov ovinek bo urejen tako, da bo pregled na železniški tir popolnoma viden. Cesta »na Takalcah« bo urejena tako, da se bo cesta nadaljevala iz Teržišča ravno proti jugozahodu preko železniškega tira. Nov prečni ovinek bo preko železniškega tira na župniškem pašniku. Tako bodo sedaj prepredane ceste na tem mestu, ki so ogrožale cestni promet že mnogo let. Z delom se prične spomladi.

Darlan, francoski admiral, predsednik vlade in naslednik maršala Petaina

Velikodušen dar. Ožji rojak in prijatelj blagopokojnega voditelja našega naroda, predsednika senata kralj. Jugoslavije in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca je poklonil namesto venca na njegov grob za reževe občine Sv. Jurij ob Ščavnici 500 din, za dijaško kuhinjo v Mariboru 200 din, za dijaško semenišče v Mariboru tudi 200 din. Plemenitemu darovalcu se obdarovanci toplo zahvaljujejo. Z dobrimi deli je spomin dragih rajnih najlepše počaščen!

Požari

V Dobriši vasi pri Žalcu, v neposredni bližini umobolnice v Novem Celju, je najbrž podtaknjen ogenj v eni uri uničil posestniku Vinku Žagarju

kozolec, v katerem je bilo 150 stotov sena, mnogo stelje ter koleselj. Škoda znaša 100.000 din. Gasilci so obvarovali sosedna poslopja.

V Rovišah pri Sevnici je nastal krog devete ure zvečer iz neznanih vzrokov ogenj pod kozolcem Matije Mlakarja. Ker je kozolec zvezan s sosednjim, sta bili poslopji takoj v objemu plamenov. Gasilci so zaščitili sosedna s slamo krita poslopja. S škodnjem je zgorela tudi vsa krma. Škoda znaša 40.000 din. Obstoj domneva, da je bil ogenj podtaknjen.

Bridka posledica šale. V mariborski mestni klavnici so se obmetavali mesarski pomočniki z volovskim očesom. Ko je pa priletelo oko v zaposlenega pomočnika, je ta pogнал nož tovarišu Jožefu Primožiču in ga je nevarno zadel ter ranil v hrbet.

Pobeg tolovajev iz zaporov. Iz zaporov v Murški Soboti je pobegnilo pet nevarnih tolovajev. Eden je izdril od postelje drog in je napravil z njim skozi zid toliko luknjo, da so mogli zločinci skozi v svobodo. V celici je bilo 10 zaprtih, a le pet je pobegnilo. Med begunci je Pavel Dvoršak, član Bratkove razbojniške družbe, zločinec Canjkar Ciril, ki je bil obsojen na 5 let, Jožef Belec, ki je zapleten v mariborsko ponarejevalsko zadevo in obsojen na 1 leto, Avgust Koler in Peter Križanič. Do pobeга je prišlo, ker sodni zapori v Soboti niso dovolj zavarovani. Tolovaji so pobegnili proti 14 km oddaljeni meji.

V pretepu zaboden. V Laškem so se stepli fantje v gostilni. Nekdo je zabodel v pretepu 26 letnega Friderika Blagotinška z nožem v prsa pod srce. Zabodeni se je koj onesvestil in začel hudo krvaveti. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer so storili vse, da mu rešijo življenje.

Za furež zrejen prašič ukraden. V Senovem pri Rajhenburgu so zredili Bitenčevi težkega prašiča in vse pripravili za furež. Ko so zjutraj pred do-

Taborišče italijanskih čet na visoki planoti pri Asmari v Eritreji. Slika je posneta z vojaškega letala

»Sveta Marija!« je zavpila ženkica in se je potuhnila. Ko pa je Judež le trkal in klical, je vsa v strahu prilezla in odprla:

»Tonč, ali si res ti ali je tvoj duh?«

»Jaz sem, jaz — živ,« je odgovoril; »dajte mi jesti; neznansko sem lačen.«

»Kje si pa bil za božjo voljo?«

»Na planini.«

»Ježeš! Ali nimaš črnih koz?«

»Ne, ne več. Bog me je ozdravil.«

»Bodi Bogu hvala!«

Sedel je za mizo in se lotil kruha in mleka in je pojedel ves hleb in polizal vse mleko, kar ga je bilo pri hiši. Vmes je spraševal:

»Kateri dan pa je danes?«

»Sobota je, Marijin dan,« mu je rekla teta.

»Kdaj sem bil zadnjič pri vas?«

»V sredo na večer si prišel, ponoči pa si šel.«

»To ni mogoče. To je moralo biti že prej.«

»Gotovo ne. Bil si čisto pri kraju in se ti je že mešalo. Menda ja nimaš več črnih koz?«

»Ne, Bog me je ozdravil, zdrav sem ko veverica.«

»Marija je pomagala. Toliko sem jo prosila in sem se ji zaobljubila, da pojdem na Brezje. Še danes bom šla. Moram se ji zahvaliti.«

»Jaz pojdem pa spet v Dobjo ves na delo. Zdaj sem dober.«

Vedno še je mislil, da je ime črne koze in da je čudežno ozdravel. V resnici pa koz sploh ni imel; od prevelikega in prenapornega dela in od premalega spanja se ga je lotila vročica, in ko se je na čistem gorskem zraku naspal, je bil spet dober. Njega pa je ta doživljaj navdal z otroško pobožnostjo in bil je odslej še bolj trden v dobrem.

V Dobji vesi so ga veselo pozdravili in brez konca in kraja spraševali. Ko jim je pripovedoval, kako je zbolel in čudežno ozdravel, so ga spoštljivo občudovali in mu še bolj zaupali.

Naslednje dni pa so vedeli po Podkrajju vse mogoče o Judežu in so govorili o njem kakor o človeku, ki je umrl in od smrti vstal.

7.

Proti koncu maja so črne koze čisto izginile. Tisti, ki so jih preboleli, so bili že spet pokonci; kakor so zdravniki rekli, ni bilo nobene nevarnosti več.

Judež je bil že štirinajst dni spet pridno na delu v Končnikovem lesu. Sredi junija se je zglasil na občini in se je za grobarsko službo zahvalil. Od občinskih mož mu ne eden ni rekel pohvalne besede, župan pa je naštel osem tisočakov na mizo in dejal hladno:

»Tu imaš, kar smo ti dolžni.«

»Samo šest tisoč je po pogodbi; od aprila sem nisem

trda, jo zopet zmehčamo, ako jo namažemo s petrolejem. Da čevlji prežgodaj ne razpokajo, jih je dobro namazati vsaj 14 dni, ko odstranimo prej voščilo, z ricinusovim oljem. Mazati čevlje z vazelino ni priporočljivo, ker vazelina usnje pač mehča, pa ga obenem razjeda in pospešuje pokanje. Podplati postanejo trpežni, če jih dobro posušene od časa do časa napojimo z vročim kuhanim lanenim oljem. — Zdaj, ko je usnje drago, je pač zelo umestno, da uvažujemo navedene nasvete.

Kaj bo z Društvom narodov? Novi proračuni nekaterih držav, ki so bile doslej zveste članice Društva narodov, za naprej nimajo več predvidene članarine za Društvo narodov. Med temi državami sta tudi Angli-

župnija Venčesl in je tja šla za gospodinjo. Vsem trem parom Bog dal obilo sreče!

Frankolovo. Naša Gospodarska zadruga je pod spretnim vodstvom g. Goršeka znatno napredovala in se razširila. Značilno vodilno mesto zavzema tudi g. Slapnik, ki se vedno napredno udejstvuje. Naša dolžnost je, da našo zadrugo podpiramo in pa kupujemo edino tukaj. — Pri nas imamo tudi treznostni naraščaj, ki ga vodi naš g. provizor Sunčič, ki že dolgo časa vodi akcijo za iztreženje naroda kot bivši škofijski vodja treznosti. Skrbimo, da bo naša mladina vzrasla v duhu treznosti, ker le taka bo zmožna za naloge v bodočnosti, ki jo bodo čakale. Bog blagoslovi vse skupne napore za našo dobrobit.

Savinjska dolina

Sv. Pavel pri Preboldu. Kmalu se bomo poslovili od električnega omrežja Sv. Pavel pri Preboldu, od katerega smo dobivali električni tok preko četrstoletja. Sedaj napeljavajo nov vod od KDE iz Velenja, ki bo v 1 mesecu zgotovljen. Ob tej priliki opozarjamo merodajne faktorje, da nam izposlušajo enako število javnih luči. Dosedaj je bilo v vasi toliko javnih luči, kolikor je bilo članov konzorcija za njih ugodnosti. V Dolenji vasi bi bile na mestu javne luči pri obeh kažipotih.

Šmartno ob Paki. Velika tatvina lesa pred sodiščem. Pred celjskim sodiščem so se zagovarjali radi tatvine lesa na postaji v Šmartnem ob Paki štirje lesni delavci, oziroma splavarji, ki so v treh mesecih ukradli iz lesnega skladišča v času nakladanja za okrog 6000 dinarjev lesa. Sodišče je dolgoprstneže obsodilo: Meh Antona na 4 mesece strogega zapora, Meh Franca na 3 mesece in 10 dni, Pirtošek Franca pa na 4 mesece zapora, vse pogojno za dobo 3 let, ker so škodo poravnali; dočim je sodišče četrtega obtoženca oprostilo.

Celjska okolica

Male dole. Kakor drugod, tako se tudi pri nas čuti občutno pomanjkanje in draginja. Toda za-

hvalimo Boga za ljubi mir in prosimo še v bodoče, da nam bodo prihranjene strašne preizkušnje, ki jih morajo prenašati vojskujoče se države. Pri nas smo imeli pretekli teden svatbo. Poročila se je vrla Marijina družbenica Pšeničnik Ema z g. Turk Francem, p. d. škrjancem v Špitaliču. Prav mnogo sreče in božjega blagoslova želimo novoporočencema. Bog daj, da bi doživela še zlato poroko v iskreni medsebojni sporazumnosti. — Žalovali smo za našim voditeljem dr. Korošcem, a zaupajmo, da imamo pri Bogu priprošnjaka, ki bo prosil za svoj narod v bodočnosti.

Nova cerkev. Naše »Slov. kat. bralno društvo« ima zelo obsežno knjižnico z zabavnimi, poučnimi knjigami. Vsak bi moral vstopiti kot član, ker je članarina malenkostna. Naša mladina se bo samo ob čitanju dobrih knjig vzgojila v kremenite, dobre značaje, ki jih v tem času zelo potrebujemo.

Razgarce-Pristava. V župni cerkvi v Novi cerkvi sta bila poročena g. Brezovšek Dominik, sin bivšega župana Višnje vasi, in gdč. Pečnik Roza iz Nove cerkve. Mi vsi želimo mladima novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu. Gospodarilo bosta na novem domu v Pristavi. Bog daj, da bi doživela v pravem, vzornem zakonu še biserno poroko. — Globoko žalost smo občutili ob izgubi našega dr. Korošca, a upajmo, da bo njegov naslednik dr. Kulovec sledil stopinjam svojega prednika za blagor naroda.

Šmarski kraji

Šmarje pri Jelšah. Zadnji nedeljo smo imeli v Šmarju ustanovni občni zbor Mladinske kmečke zveze. Razveseljivo lepo število fantov in deklet je prišlo po prvi sv. maši v Gaslini dom, kjer se je zborovanje vršilo. Iz Ljubljane je bil prišel tajnik g. Finc, ki je svoje mlade poslušalce navdušil za mogočno organizacijsko akcijo slovenskega kmečkega stanu in tako položil prve osnutke mladinskemu kmečkemu gibanju v našem okraju. Zborovanje je poteklo v najlepšem razpoloženju in polni načrtov in nad na uspehe

v prihajajočem letu smo se razšli. — Ob priliki poroke Stefana Skale in Francke Šramelj so svatve na pobudo g. župana Turka nabrali za prapor pravkar ustanovljene Mladinske kmečke zveze 100 din in ob isti priliki pevci 130 din, skupaj 230 din. Lep poudarek naše krepke kmečke misli. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Šmarje pri Jelšah. V svojem letošnjem precej dolgem kraljevanju se našim ženinom in nevestam pač ni preveč prikupil drugače veseli pust. Le malo gostij nam je privoščil in ostanemo večinoma pri starem. — Naša zimska pomoč, za katero so se naši kraji tako odlično izkazali, s posebno vnaprejšnji skrbi za naše ljube šolarčke iz vseh naselij in vasi, da jih izredno visoko število dnevno razveseli s toplim pokrepčilom; še celo ugledni tržani jim sami kuhajo in strežejo, kakor gg. Poglšek, Kovačič in drugi. Pač res prava krščanska ljubezen, ki le dobrote deli! — Predzadnji nedeljo smo dobili novo mladinsko organizacijo Kmečke zveze. Kako zaželjena je bila, je dokazala izredno velika udeležba fantov in deklet. Pevec Miha iz Prelog in Stumpergerjeva Minka iz Belega zim bosta po izvolitvi načelovala in Bog daj, da v vsej le z najlepšim uspehom v prid našega kmetijstva!

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Knjižnica »Slomškovega prosvetnega društva« šteje 708 lastnih knjig. Knjige so ločeno razdeljene na odseke raznih vsebin. Tako na primer mladinski, pripovedni, zgodovinski, nabožni itd. Mladinski šteje 116 knjig. Knjige so namenjene članom. Želimo tudi, da bi vsi drugi farani pridno segali po njih. Do sedaj si knjige izposojuje okrog 60 članov. Seznam knjig je nabit v gospodinjski šoli. Knjižnica deluje vsako nedeljo in praznik dopoldne. — Sedaj se lepo pripravljamo na sv. misijon, ki se prične pri nas v nedeljo, dne 2. marca. S sv. misijonom bomo doživeli najlepše duhovno preorenje.

Laški kraj

Laško. V sredo, 19. februarja, nas je Prosvetno društvo zopet razvedrilo z uspešnim sklopičnim predavanjem »Današnja vojna in besedi in sliki«. Še več takih predavanj naj bo v bodoče! — Naši fantje in naša dekleta, včlanjeni v Fantovskem odseku in v Dekliškem krožku, so odboru zimske pomoči priskočili na pomoč. Začeli so namreč pobirati življenjske potrebščine za šolsko kolonijo po kmečkih družinah. Njihovemu pozivu se je odzvalo že precej družin, katere pa se še niso naj to po svojih možnostih nadoknadijo in darujejo šolski kuhinji, kolikor jim je mogoče. Članom Fantovskega odseka in članicam Dekliškega krožka pa vsa hvala za njihovo človekoljubno delo. — Dolgo se že opaža, da se reveže in berače vedno preganja iz mesta in da ti gredo potem v okolico, kjer jih potem ta hrani. Zakaj ne bi tudi mesto prevzelo nekaj tega bremena nase? Saj bi bilo marsikateremu meščanu lažje preživljati 10 revežev kot kakšnemu kmetu enega. Vidi se pa jasno iz tega, kje je ljubezen do bližnjega doma. Občinsko upravo se poziva, da s svojo močjo, v kolikor se da, doseže, da se to breme enako razdeli.

Sv. Miklavž nad Laškim. V nedeljo, 16. februarja, so dekleta, organizirana v Mladinski kmetski zvezi priredila lepo igro »Lurška pasti-

Pokrajina na vzhodno-afriškem ozemlju. Na sliki vidimo afriške domačine, ki se borijo na strani Italije

mnj sesalec je dal 8000 kilogramov olja. Samo iz njegovega jezika so ga pridobili 800 kg. Prav tako izdaten je bil glede drugih proizvodov, slanine, mesa itd.

Zajec s tremi nogami. V Nechaniku na Češkem je neki lovec ustrelil zajca, ki je imel samo tri noge. Poslal je ustreljeno žival v Prago, kjer so ugotovili, da je žival, ko je prišla na svet, imela štiri noge, vendar je četrta noga pozneje okrnela. Navzlic temu je zajec bil zelo uren. Ko ga je lovec ustrelil, je tehtal štiri kilograme.

Novo italijansko prekomorsko letalo. Stefani poročajo iz Rima, da so nedavno preizkusili novo italijansko štirimotorno letalo za prevoz potnikov in tovorov preko Oceana. Akcijski

Ko so se Turki zgubili in je postalo vse tiho, pride cerkovnik iz podzemeljskega skrivališča. Ko gleda okrog in nikogar ne vidi, si upa na prosto. Povsod najstrašnejši prizor! Kakor je po strašni toči žalostno gledati po svetu, tako je bilo tudi tokrat: vse je bilo tiho in mrtvo, žive duše ni bilo nikjer. Gost dim se je valil proti nebu iz hiš, katere so neverniki požgali. Zdaj se spomni mežnar svojega tovariša učitelja in ga kliče, da bi zvedel, če je še živ. V globokem deblu nekega drevesa se mu ta oglasi in oba sta bila vesela rešitve iz smrtno nevarnosti.

Prav tako si ljudstvo tudi pripoveduje, da so prišli tokrat Turki do »turške meje« — brega v Metavi, nižje Sv. Petra. Tamkaj so se jim postavili prebivalci v bran in so jih zapodili proti Sv. Lenartu. Lenarčani so bežali v cerkev, pripravljeni, da se branijo do smrti. Divji Turčini planejo za njimi in začelo se je ravno pred cerkvi grozno klanje. Ali zdaj vržejo nekateri, v zvoniku skriti, iz visočine na sovražnika več košev čebel, ki nevernike hudo opikajo. Iznenađeni in prestrašeni se niso hoteli vojskovati z drobnimi živalicami in so pobegnili. Komaj so se odtegnili sitnim čebelam, začeli so streljati s krogli iz topov na zvonik, toda kakor pravi pravljica, se krogle zvonika niso prijеле in mu niso nič škodovala.

Ista usoda, kakor cerkev sv. Petra, je zadela tudi Kamnico pri Mariboru. Tamkaj so oskrunili Turki župnijsko cerkev sv. Martina s pokopališčem vred.

IV. poglavje

Turški zid in Ruše

Ako greš iz Ruš proti falskemu gradu, naletiš 4 km od Ruš na ostanke tako zvanega »Turškega zida«. Precej bogata zgodovina Turškega zida je prav tesno povezana z usodo gradu na Fali. Prvotno je bil zid zgrajen kot obramba gradu in božje poti Marije v Puščavi proti mogočnim celjskim grofom.

Turški zid začenja pri 610 m visokem Globokerjevem hribu, kateri prevladuje vso okolico za 337 m. Vrh imevanov višine je širok 20—35 korakov. Na Globokerja se naslanja umetno izkoptano gradišče. V dobi turških vpadov je sklenilo prebivalstvo iz spodnje Dravske doline, da bo pozidalo na Gradišču utrjen tabor kot zatočišče in pribežališče. Prišlo pa je samo do izravnanja gradbenega prostora. Ker je spadala falska graščina pod benediktinski samostan v Št. Pavlu na Koroškem, je opat Matija Furter (1530—1550) že razpadli Turški zid skoraj na novo zgradil iz kamenja, katerega so dobili dovolj na licu mesta, in ga je močno utrdil. Zid je dobil dvojne strelne line in ena vrata, ki so bila tamkaj, kjer danes prečka ruševine zidu vodna pot ob Dravi. Utrdba je bila visoka 5—6 metrov, široka 2 metra in je segala od Globokerja do Drave. Poleg zidu je bila drča, po kateri so spuščali na sovražnika iz Globokerjevega hriba kamenje in hlodove.

rica. Vse so dobro rešile svoje vloge. Hvaležni smo šolski upraviteljici gđc. Bende, ki se je veliko žrtvovala, da je prireditelj dobro izpadla. Tudi udeležba od strani občinstva je bila zelo obilna. Želimo, da se igra po Veliki noči ponovi. Kako pa je razširjeno naše časopisje, bomo povedali prihodnjič. Mislimo, da smo v tem oziru prvi v celem okraju.

Sv. Rupert nad Laškim. Ubogi Matija, ki sicer led razbija, ga je sicer letos že veliko razbil, a kaj, ko mu ga brezkončna zima vedno novega nareja. Navzlic vsem težavam in neprijetnostim pa ima letošnjo zimo za naše ceste, posebno za ono preko Zabrega na Sv. Jurij to dobroto, da nam kar sama oskrbuje cesto s snežnim gramozom. Občinska uprava je namreč kakor običajno tudi v lanski jeseni dala navoziti na ruperško ce-

Modra sodba

Ali in Hakim, revna popotnika, sta se bližala Meki. V puščavi sta srečala tujca, ki je ves onemogel ležal ob stezi.

»Prijatelja, pomagajta mi,« je zaječal, »od gladu umiram.«

»Tudi midva sva reveža,« mu je odvrnil Ali. »V svojih torbah imava samo nekaj hlebov kruha, a te bova prijateljsko s teboj delila.«

Oba sta sedla k tujcu in sta iz svojih torb vzela hlebe. Pri tem se je pokazalo, da je Ali imel še tri hlebe, Hakim pa dva.

Kruh so si razdelili tako, da je vsak dobil enak del. Nato so šli dalje.

Pri mestnih vratih se je tujec poslovil. Zahvalil se je, dal Aliju pet srebrnikov in dejal: »Sprejmita to za kruh, ki sta mi ga dala, in si pošteno razdelita.«

Nato se je pomešal med množico, ki je vrela skozi vrata v mesto.

Ali je bil vesel denarja in je dva srebrnika dal svojemu tovarišu z besedami:

»Tu imaš, toliko gre tebi!«

»To imaš ti za pošteno delitev?« je zagodel Hakim. »Meni gre polovica, kakor tebi.«

»Ti norec!« se je obregnil Ali. »Ali nisem dal jaz treh hlebov, ti pa samo dva? Tako gre do meni trije srebrniki, tebi pa pripadeta samo dva.«

Ko sta se tako prepirala, se je zbrala okrog njihju precejšnja množica. Eden izmed zbranih je ogorčeno pripomnil:

»Ali je to prav, da se pred vrati našega svelega mesta grizeta ko šakala za truplo kamele? Ali še nista slišala o našem modrem kadiju (sodnik), ki vsak spor zna popolnoma pravično razsoditi? Pojdita k njemu in nikar ne razdirajta svojega prijateljstva zaradi nekaj umazanih novcev!«

Ali in Hakim sta priimala in rekla:

»Sva že slišala o vašem kadiju in mu bova predložila sporno zadevo.«

sto dokaj gramoz, razgrniti pa ga je zopet pozabila (tudi lani tako). Zato je bilo v jeseni naravnost grozno vozniku, ki je moral po tej razbiti in razdrapani cesti voz porivati do Sv. Jurija ali nazaj; zima pa je letos ves čas dobro cestarila po naših dolgih in strmih cestah. Spomladi pa se seveda začne stara neprijetna po naših zapuščenih in neoskrbovanih občinskih cestah od začetka! — V torek, dne 18. februarja, se je zbralo lepo število dobrih deklet iz laške dekanije v dekanijem dvoru na enodnevnem tečaju, ki ga je priredil gospod kurat Praelog iz Hrastnika za podrobno delo Katoliške akcije v naši dekaniji; tudi iz Sv. Ruperta se je udeležilo 11 deklet prepotrebne tečaja. Bog daj, da bi prinesel veliko sadu!

»Sicer ni dvoma, da imam jaz prav,« je še dodal Ali.

»Jaz imam prav!« je trdil Hakim.

Nato sta odšla v mesto.

Modri kadi je pred svojo hišo sodil in okrog njega je bila zbrana tisočglava množica, ki je občudovala njegovo modrost. Ko sta mu Ali in Hakim predložila svojo zadevo, so se mnenja množice delila. Eni so bili mnenja, da mora Ali dobiti tri srebrnike, ker je imel tri hlebe; drugi pa so rekli, da gre vsakemu polovica, ker je vsak dal vse hlebe, ki jih je imel, ter jima je tujec rekel, naj si denar pošteno razdelita.

Modri kadi pa je odmajal z glavo in dejal:

»Ali, tebi gredo štirje srebrniki, Hakim, ti pa dobiš samo enega.«

Pri tem je vzel srebrnike ter dal Aliju štiri, Hakimu pa samo enega.

In sedaj se je zgodilo nekaj neverjetnega, kar se še ni bilo primerilo, odkar je modri kadi v mestu sodil: ljudstvo je začelo mrmrati. Od vseh strani so se slišale polglasne pripombe.

Modri kadi je zapovedal mir in rekel množici:

»Prijatelji, vidim, da niste zadovoljni z mojo razsodbo. Poslušajte in videli boste, da ste bolj neumni, kakor ovce, ki se pasejo na vaših suhih pašnikih! Ali je dal k skupni pojedini tri hlebe, ali ni tako? Hakim pa je dal dva hleba. Jedli so trije. Vzeli so vsak hleb posebej in ga razdelili na tri enake dele. Ali ni bilo tako? Popotnika sta prikimala.

»Dobro,« je nadaljeval kadi. »Tako je imel Ali trikrat tri dele, to je bilo devet kosov kruha. Hakim pa je imel dvakrat tri dele, to je bilo šest kosov. Tako so imeli trije možje skupno devet in šest kosov, skupaj petnajst. Ali ni bilo tako? Koliko je dobil vsak izmed treh mož? Ali ne pet kosov?«

Ali in Hakim sta prikimala. Kadi pa je nadaljeval:

Tako je dal Ali od svojih devetih štiri kose tujcu, Hakim pa od svojih šestih samo enega.

Plaćilo pa gre samo za to, kar sta dala. Tako mora dobiti Ali za svoje štiri kose, ki jih je bil dal tujcu, štiri srebrnike, Hakim pa za svojega enega samo en srebrnik.«

Množica se je sedaj zasmejala in hvalila modro razsodbo. Celo Hakim je pritrdil kadijevi razsodbi.

*

SMEJTE SE!

V obrambo

Sodnik: »Zakaj si prinesel s seboj tako debelo gorjačo?«

Obtoženec: »Gospod sodnik, v pozivnici je stalo, naj prinesem s seboj vse, kar imam v svojo obrambo. Prvotno sem hotel nesti sekiro, pozneje pa sem mislil, da bo tudi gorjača zadostovala.«

Dobro ga pozna

Visokošolec je pisal očetu:

Dragi oče!

Sklenil sem, da osnujem zbirko denarja in Te prosim, da mi pošlješ pet sto dinarjev. Drugače sem zdrav.

Pozdravlja Te Tvoj sin Mirko.

Oče je odgovoril:

Dragi sin!

Tvoje besede toliko veljajo, kakor če bi naš čuvaj rekel, da hoče narediti zbirko klobas, zaradi tega Ti ne bom poslal denarja. Drugače sem zdrav.

Pozdravlja Te Tvoj oče Marko.

Kdo zna boljše?

Srečala sta se dva znanca, ki se dolgo nista bila videla. Prvi je rekel, da je bil v Parizu na svetovni razstavi in je tam videl tako veliko glavo zelja, da so morali v njo vsekati stopnice, po katerih so šli na vrh glave, s katerega so lahko gledali vso razstavo.

»To ni nič,« je dejal drugi. »Jaz sem bil na razstavi v Čikagu in sem tam videl tako veliko kastrolo, da je samo en ročaj moralo nesti osem ljudi.«

»Čemu pa so potrebovali tako veliko kastrolo?«

»Veš, narejena je bila za tvojo glavo zelja.«

Profesorska

Sluga: »Gospod profesor, zdravnik je prišel.«

Profesor raztreseno: »Povejte mu, da ga ne morem sprejeti, ker sem bolan.«

Ne more se skloniti

Zelo debel gospod: »Fantek, tu imaš dinar. Poglej, če so moji čevlji očiščeni?«

*

UGANITE!

Kakšnih rib je v Jadranskem morju največ? (Morskih.)

Kaj je močnejše od zemlje?

(Motika, ki jo kopije.)

Živo je, črno je, ima dve nogi. Kdo?

(Dimnikar.)

Kdaj ima človek toliko oči, kolikor je dniv letu? (Dne 2. januarja.)

Turški most preko Drave

Veliki vezir Ibrahim paša in njegovi strokovnjaki so se odločili, da prekorači glavna Sulejmanova sila Dravo po zasilnem mostu, katerega bodo zgradili na hitro roko v Jelovcu v župniji Kamnica pri Mariboru, med gradom Viltuš na levem in Bistrica na desnem dravskem bregu. Turška armada ni bila oskrbljena z gradbenim materialom za mostove preko tako mogočne in široke reke kakor je Drava. Čolne, trame in deske so si preskrbeli sultanovi pionirji z največjo naglico ob Dravi pri Mariboru in po okolici.

Omenjeno je že bilo, da je bila v mariborskem mestu precej razvita mlinarska obrt. Šest velikih mlinov je bilo zgrajenih na čolnih na Dravi med mestnim obzidjem na levem bregu in reko. Trije mlini so bili nad in trije pod mestom. Ker so potrebovali turški pionirji čolne, so napadli dravske mestne mlino, jih razrušili in odpeljali pontonske čolne navzgor po Dravi do Viltuša. Mariborski topničarji so sicer streljali na drzneže, jih nekaj tudi pobili, a kaj je bilo nekaj mrtvih v primeru s 100.000 mož broječo turško armado, katera je morala za vsako ceno preko Drave! Sultan se je namreč bal, da bi ga krščansko vojaštvo ne potipalo kje od zadaj, radi tega je silil na naglico z gradnjo mostu.

radij tega aeroplana znaša 5400 milj. Avijon lahko naloži 13 ton tovora, med njim 17 potnikov poleg posadke. Letalo je zgrajeno iz kovine ter leti s povprečno brzino 330 km na uro.

Taj pojedel vsak dan 40 jajc. V Esbjergu na Danskem je mlad človek vliomil v skladišče neke poljedelske zadruga in ukradel zaboj z 280 jajci. Čez teden dni je policija pri preiskavi v njegovem stanovanju našla zaboj poln jajčnih lupin. Pred sodnikom je mladi mož izpovedal, da je hotel jajca prodati, pa mu ni uspelo, tedaj se je odločil, da jih pojje. Vsak dan je pospravil 40 jajc... In danes pravi, da mu postane slabo že samo, če jajce vidi...

(Dalje sledi)

V starih časih je bil glede prometa in obljudenosti desni breg Drave mnogo važnejši nego levi. Cesta ob levem dravskem bregu je bila dograjena šele leta 1728. Poprej je bil ob Dravi samo ozek kolovoz, kateri se je držal stare rimske ceste. Iz Ruš je vodila po desni strani Drave proti Fali in št. Lovrencu na Pohorju udobno izpeljana vozna pot, katere se je vse posluževalo in je bila obče znana.

Ruše so bile v dobi naše povesti v cerkvenem in kulturnem oziru pomembnejše od Maribora. Vas Ruše je bila podarjena leta 1091. prvemu opatu v št. Pavlu, Vecilu. Benediktinci so skrbeli z vso vnemo, da je starodavna in znamenita ruška Marijina cerkev postala ena najboljših znanih in obiskovanih božjih poti. Po božjo pomoč v ruško svetišče se niso zatekali samo Pohorci, prebivalstvo Dravskega in Ptujškega polja ter Slovenskih gorci, ampak celo Mislinjčani so romali tjakaj dvakrat na leto. Ruše so se ponašale z eno najstarejših gimnazij, ki je bila edina v obdravskem delu štajerske dežele, in je prenehala, ko so otvorili jezuitje v Mariboru svojo gimnazijo 7. julija 1758.

Ko se je bližal sultan Sulejman leta 1532. štajerskim mejam, ni bežalo premožnejše prebivalstvo iz Središča, Ormoža in Ljutomera v Ptuj ter Maribor, ampak v Ruše, kjer se je čutil vsak čisto varnega za zavetiščem novo zgrajenega Turškega zidu.

Viničarski vestnik

Izprememba viničarskega reda. Ban naše banovine g. dr. M. Natlačen je predpisal spremembo uredbe o službenem razmerju med vinogradnikom in viničarjem (viničarskem redu). Sprememba se nanaša na prvi odstavek točke g, čl. 6 uredbe, ki se po novem glasi takole: Poleg prej navedenih prejemkov dobiva viničar zase in za svoje delovne moči pogojno dnevno mezdo za vsako delovno moč in za vsak dejanski delovni dan, ko delajo bodisi sam, bodisi njegove delovne moči v vinogradu ali na ostalem vinogradnikovem posestvu; ta mezda mora znašati najmanj: za navadna dela v poletnih mesecih po 15 din (doslej 10), v zimskih pa po 12 (doslej 8), za kvalificirana in težja dela, naštetá v tej uredbi pa v poletnih mesecih po 18.75 (doslej 12.50), v zimskih po 15 (doslej 10) din. S tem je torej minimalna dnevna mezda zvišana za 50 %.

Naznanila

Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo in precepjanje sadnega drevja se vrši dne 5. in 6. marca na Banov. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in 14. do 18. ure. Za prenočišče in prehrano skrbe tečajniki sami.

Tečaj za zatiranje škodljivcev in bolezni ter škropljenje sadnega drevja se vrši dne 12. marca t. l. na Banov. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za prehrano skrbe tečajniki sami.

Za dvig kmetijske proizvodnje. G. minister dr. Kulovec in ban g. dr. Marko Natlačen sta napisala vzpodbudne uvodne besede za marčno številko »Orača«, ki je posvečena prehrani in dvigu kmetijske proizvodnje. Naklada te številke bo 60.000 izvodov; zato lahko računamo, da bo le malo kmečkih ljudi, ki ne bi imeli prilike brati nasvetov in navodil, ki so nakopičeni v tej številki. Marčeva številka bo izšla 28. februarja; vsak jo bo lahko dobil pri poverjeniku Krajevne kmečke zveze ali občine.

Hoče. Od 1. postne nedelje do srede bodo v Hočah duhovne vaje za dekleta, ki se začnejo v nedeljo ob 8. uri s posebno mašo in govorom za dekleta ter bodo do srede vsak dan po 2 ali 3 govori. Sklep bo v sredo zjutraj s skupnim obhajilom ob začetku večne molitve. Vodil bo duhovne vaje ter pobožnost večne molitve preč. g. misijonar Matija Čontala, superior iz Ljubljane.

Sv. Lenart v Slov. gor. Člani Fantovskih odsekov in članice Dekliških krožkov v Slov. goricah se marljivo pripravljajo na telovadno akademijo Slomšekovega okrožja Zveze fantovskih odsekov, ki bo prihodnjo nedeljo, 2. marca, pri Sv. Lenartu ob 3. uri popoldne v Narodnem domu. Program je zelo pestro izbran, videli bomo nastopati člane in članice, pa tudi najmanjše skoraj iz vseh odsekov in krožkov v Slov. goricah. Opozorjamo zlasti na orodno vrsto iz Maribora ter točko Talna gimnastika. Sodelujejo tudi fanfaristi iz št. Petra pri Mariboru. Prijatelji katoliške mladinske organizacije, pridite in s številno udeležbo podprite njena idealna stremeljenja.

Cezanjeveci-Ljutomer. Bralno društvo v Cezanjevcih priredi v nedeljo, dne 2. marca, ob 4. uri popoldne velezanimivo Anton Medvedovo dramo »Črnošolec« v dvorani Kat. doma v Ljutomeru.

Katoliško izobraževalno društvo na Rečici ob Savinji priredi v Društenem domu v nedeljo, 2. marca t. l., ob treh popoldne narodno igro »V goliških plazovih« v 7 slikah.

Dva tridnevna sadjarska tečaja v brežiškem okraju bosta v dneh 3., 4. in 5. marca na Bizeljškem in v dneh 6., 7. in 8. marca v Artičah. Tečaj prireja delegat Prizada za pospeševanje sadjarstva v Brežicah s sodelovanjem sreskega kmetijskega referenta. Na tečajih se bodo obdelala in praktično pokazala najvažnejša sadjarska dela kakor jih zahteva napredno sadjarstvo.

V šmarskem okraju se ista dva tečaja ponovita, in sicer: v Pilštanju 10., 11. in 12. marca, v Šmarju pri Jelšah 13., 14. in 15. marca.

Sv. Vid pri Valdeku. Dne 6. marca priredi sresko načelstvovažno predavanje o gozdarstvu v naši šoli ob dveh popoldne. Ker je to strokovno in gospodarsko predavanje o gozdarstvu za našega kmeta tudi življenjsko vprašanje, saj se večina kmetov bavi z gozdarstvom, se na to predavanje vabijo posestniki gozdov, mladina ter gozdni delavci. Za dovršeno predavanje bo poskrbel predavatelj-šumar.

Iz legije koroških borcev, organizacija v Slovenj Gradcu. Koroški borci mislinjske doline bodo zborovali dne 2. marca ob 14. uri v Narodnem domu v Slovenj Gradcu. Pri tej priliki bo tudi redni letni občni zbor z običajnim sporedom. Na zboru bodo tudi objavljena imena borcev, ki so odlikovani, odnosno katerim je priznana spominska kolajna. Zbora se naj udeležijo vsi člani.

Dinarske »Knjižice«. Dinarske »Knjižice«! Kaj pa zopet to? boste rekli. Nov časopis ali kaj? Nove ravno niso, saj gredo že v osmo leto. Časopis pa so, ker izhajajo ob določenem času, vsakih 14 dni. Vendar pa »Knjižice« niso tak časopis kakor drugi časopisi, kjer v vsaki številki najdeš več različnih člankov, poročil, novic in podobnega. V »Knjižicah« je vsaka knjižica, ki obsega redno 32 strani v žepni obliki, zaključena enota in celota zase. Tako se lahko v kratkem dobro in temeljito poučiš o tem in onem vprašanju. Doslej je izšlo 172 knjižic. Vsaka razpravlja svoje posebno vprašanje (zadnja n. pr. »Ples«) ... Zaridi svoje poljudne in sodobne vsebine so se »Knjižice« priljubile povsod, kjer koli jih poznajo. Pohvalno so se o njih izrazili najvišji cerkveni in svetni dostojanstveniki. »Knjižice« je dobiti v Tiskari sv. Cirila v Mariboru.

MALA OZNANILA

Cenik malim oznanilom

Vsaka beseda v malemu oglasu stane za naročnike »Slov. gospodarja« 1 din, za nenaročnike 2 din. — Za Preklit, Poslano, Izjave se računa posamezna beseda 3 din. — Oglasi davek se zaračunava posebej. — Kdor oglašuje tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezplačno plačati naprej, sicer se ne objavijo. — Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih oznanil, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja. — Mala oznanila se sprejemajo najpozneje do ponedeljka zvečer, če je pa v torek praznik, pa do ponedeljka do 9. ure dopoldne.

SLUŽBE

Za hčerko iščem učno mesto špecerijske ali manufakturne stroke na deželi. Rihter, gostilna, Kapla. 281

Kuharica-gospodinja srednjih let sprejemamo v župnišče. Kuhinja v redu, posestvo majhno. Nastop in plača po dogovoru. 333

Vinogradniške delovne moči se sprejemo na stanovanje »Grič«. Ponudbe Oset, Koroška 26. 350

Ofer se sprejme. Košaki št. 66. 348

Sprejme se vajenec. Lojčnik Rupert, slikarski mojster, Ptujška c. 44, Tezno pri Mariboru. 356

Sprejemem kolarskega vajenca poštenih staršev. Simonič Adolf, Budina 43, Ptuj. 357

Sprejemem 14 letno zdravo, inteligentno, pošteno, brihtno deklico lepe zunanosti za gostilno kot za svojo. Prednost imajo revne ali brez staršev iz spodnjih krajev Slovenije, nikakor pa iz okolice Maribora. Trofenik Karl, gostilna, Maribor, Gosposka ulica. 360

Sprejemem krojaškega vajenca. Vpraša se v trgovini Fidler, Gornja Radgona. 372

Ofra, 3-4 delavci, sprejme Vilkomdvor, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 371

Hlapec, pošten, trezen, marljiv se sprejme. Marija Mandl, Sp. Radvanje, Maribor. 370

Hlapca-konjarja, starejšega, pridnega, poštenega, treznega h konjem in za kmetijska dela išče za takoj šegula, veleposestnik in trtojejec, Hlapenci p. Juršinci. 368

Sprejme se majerja s 3 do 4 delovnimi močmi. Frangeš Franc, Tezno. 378

Krojač dobi izkrojeno delo na dom. Sprejemem pomočnika in vajenca. Krojaštvo, Koroška cesta 27. 379

16 do 20 letni priden, pošten fant, ki opravlja govejo živino in druga kmečka dela, dobi stalno službo pri dobri hrani in letni plači 1800 din pri Andrej Drogenig, pošta Podplat. 375

Sprejemem poljske delavce, 4-5 delovnih moči. Cizerl Franc, Sp. Velovlak 21, p. Moškanjci. 361

Rabim za takoj hlapca h konjem, treznega in poštenega, malo starejšega. Plača po dogovoru. Oskrba v hiši. Zupančič Ivan, posestnik, Trbovlje-Gabersko. 377

Pošten hlapec, ki zna vsa kmetjska dela, se sprejme. Župnišče Ptujška gora. 374

Viničar s 4 osebami in svojo kravo se išče. Maribor, Gregorčičeva 8/I. 382

Sprejemem pridnega hlapca in dekle. Plača po dogovoru. Hoče 127. 384

Iščem mlado deklico (služkinjo), katero veseli vsako delo, veselo in pošteno. Ana Fretze, gostilna, Laško. 364

Iščem majerja, 4-5 delovnih moči, dobi polovico vseh pridelkov. Pismene ponudbe dr. Kapralov, Marija Snežna. 351

Sprejme se vajenec s 1. marcem. Pavšič Valentin, vrtnarstvo, Maribor, Koroška c. 63. 362

Ofer za več delovnimi močmi, brez malih otrok, se sprejme, graščina Slivnica pri Mariboru. 363

Viničar, 3 delovne moči, se sprejme na veleposestvo dr. Vistalerja, Kozjak 43, Zg. Sv. Kungota. 386

Služkinjo, ki zna tudi kmečko kuho, pridno, pošteno, se sprejme na posestvo. Vprašati Lisjak, Maribor, Glavni trg 3. 387

Viničarja s 4 delovnimi močmi se sprejme. Vprašati pri Posch, Šicnhof, Rošpoh. 388

Vzajem hlapca, ki razume delo v vinogradu. Reiser, Maribor, Kalvarska 2. 389

Kuharica gospodinja išče mesto v župnišču. Gale Pavlina, Selnica ob Dravi. 390

Sprejememo oferje. Posestvo Gamsenegg, Guštanj. 391

Sprejme se sodarski vajenec z dežele, Hrana in stanovanje prosto. Zavernik Avgustin, sodar, Sv. Marjeta ob Pesnici. 392

Viničar s 4 delovnimi močmi se sprejme. Vprašati Maribor, Gospojna 4/I. 393

POSESTVA

Posestvo za 45.000 din se takoj proda. 2 orala najboljših njiv, mali vinograd, krasen vrt in hiša z gospodarskimi poslopji. Ponudbe na A. Ferš, Sv. Bollenk v Slov. goricah. 353

Prodám lepo posestvo, hiša zidana, zelo lepa lega, 8 oralov. Froieš št. 28, Sv. Ana, Slov. gor. 355

Prodám vinograd in sadonosnik na Kokolanjšaku. Kupci se naj oglašijo: Vitomarski vrh 43, pošta Sv. Andraž v Slov. goricah. 354

Proda se posestvo s hišo, gospodarskim poslopjem, 8 oralov zemlje sodno dražbenim potom dne 5. marca na sodišču. Ivan Perša v Babincih pri Ljutomeru. Cenilna vrednost 79.000 din. 394

RAZNO:

Kupim 800 žlahtnine Berlandieri Teleki. Ponudbe: »Rošpohdvor«, Kamnica, Maribor. 385

Korenjake in ključe od Rupestris Göthe 9 dobite pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 352

Halo mlinarji in vinogradniki! Prodám hrast, 50 cm kvadrat, stesan, 10 m dolg, primeren za gredes ali za prešpan. Štefan Sparkel, Satahovci 37, Murska Sobota. 349

Cepljeno trsje in korenjake prodaja Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 358

Mnogo denarja si prihranite, ako prinesete v popravilo Vaše klobuke, kateri bodo zopet kot novi. Vsa popravila se sprejemajo od 10 din naprej. Kupujem verige in zajče kože, kakor tudi ovčjo volno. Se priporočá Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 365

Pozor! Velika nova oljarna! Naznanjam, da sem prenenredil svojo oljarno na novo hidralično prešo, katera stisne 12 sirov enkrat; treba samo enega človeka zraven. Dela se tudi ripsovo olje in rolajo sončnice. Plača od litra olja 1 din, za kilogram sira 50 par. Postrežba hitra; olje prvovrstno. Za obisk se priporočá Horvat Franc, oljarna in mlin, Slaptinci, Sv. Jurij ob ščavnici. 376

MALA OZNANILA

RAZNO:

Iščem stanovanje v bližini Maribora, prednost za odslužit. Gorenjak Aleš, Vinar⁴ 2, Maribor. 366

Vinogradne kole, 2 metra dolge, suhe, iz smreke in jelke franko vagon 60 para Dobrajc, Maribor, Aškerčeva 16. 369

Kupim vitelj (gepelj) dobro ohranjen k mlaticni. Hrovat Barbara, Orehek, šmarje pri Jelšah. 373

Lahki voziček (zapravljček) ali koleselj kupim z navedbo cene. Petan, kavarna Astoria, Maribor. 367

Prodam podlago portalis in gete. Cizerl Franc, Sp. Velovlak 21, p. Moškanjci. 380

Prodam kovaško orodje. Žnidar Simon, Cirkovce. 381

Dolgoročna posojila dajemo članom varčevalcem vseh slojev, državnim in samoupravnim uslužbencem kakor obrtnikom in posestnikom. Informacije daje pooblaščen bančni zastopnik, Rajčeva ul. št. 1, vrata 1. Priloga znamke 3 din 383

Priporočila se Kupičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

Pozor! Vsakovrstne rabljene stroje, orodje in železne, litinske ter druge kovinske predmete, cunje, papir, gumij in steklovino, kupuje po najvišjih dnevnih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija ul. št. 14. Telefon 21-30. Podružnica vogal Ptujске in Tržaške ceste. Telefon 24-94. 304

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, svinjsko dlako, arovco, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najbolje: Arbeiter, Maribor, Dravska 15. 11

ZIMSKI OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: paket serija »M« 10—12 m kretona za obleko, druka za predpasnike in svila za bluzo 200 din; paket original Kosmom »D« 10—12 m barhenta in svile za obleke ter druk za predpasnike 250 din; paket serija »T« 4 m volnenega blaga za obleko dokler traja stara zaloga za staro ceno »T-1« 130.—, »T-2« 160.—, »T-3« 180.—, »T-4« 200.— (pri naročilu prosim sporočite serijo in barve); paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko, za moški ali ženski plašč ali kostum »Z-1« 200.—, »Z-2« 250.—, »Z-3« 300.—, »Z-4« 360.—, »Z-5« gladko sukno v rjavi, modri in črni barvi 400.— din. Ne odgovarjajoče zamenjam, pri dveh ali več paketih kprimeren popust. Ker se cene blagu dnevno zvišujejo, priporočamo takojšnje naročilo! — Vzorce ne razpošiljamo, ker se isti stalno menjajo. — Razpošiljalnica »KOSMOS«, Maribor, Razlagova 24/II.

Priporočila se trsnica in drevesnica ōeh Janez, Ptuj. 255

Vodne turbine, venecijanke, mline, transmisije itd. izdeluje najceneje Strojno podjetje Ing. Borštinar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 334

Veliko izbiro

otročkih oblek in čevljev

v vseh velikostih ter razno drugo blago kupite najceneje v konfekcijski trgovini

A. TKALEC
Maribor, Glavni trg 4

Vsakovrstne

ODPADKE
PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin
MARIBOR—POBREŽJE
Cankarjeva ulica 16
Nakupovalnica Kopalška ul.
Telefon 27-43

Kdor v

SLOVENSKEM

GOSPODARJU

oglašuje, uspeha
gotovo se raduje!

REDILO ZA SVINJE,

z ribjo moko je tisočkrat preizkušen in od strokovnjakov priporočen prah, ki povzroča, da svinje rade žro, hitro debeljenje in naglo rast mladih prašičev. Paket 8 din, 1 kg 25 din po pošti s povzjetjem do 4 pakete ali 1 kg 10 din več. »Mlekan« redilo za krave. »Galop« prašek za konje. Lekarna pri Zamercu, Maribor, Gosposka 12. 233

VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

P O Z A R

V L O M

S T E K L O

K A S K O

J A M S T V O

N E Z G O D E

Z V O N O V E

Ž I V L J E N J E

K A R I T A S

V s a k

slovenski gospodar zavaruje
sebe, svoje in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-